

СТИЛІ ЯПОНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРІЛЬБИ З ЛУКА

Михайло ОСТРОВСЬКИЙ

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Зважаючи на значну кількість варіацій традиційної стрільби з лука Японії, постала проблема характеризування їх класифікацій та детальнішого опису [1].

Водночас в українських наукових дослідженнях практично не згадується про популярні форми традиційної стрільби з лука японців [2]. В японській літературі достатньо відомостей, які протирічать одна одній і потребують детального наукового осмислення та адаптації на сучасному етапі.

Мета – класифікувати основні стилі традиційної стрільби з лука в Японії.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, системний аналіз.

Результати дослідження. В Японії активно розвиваються національні види спорту під загальною назвою будо. До них належать такі популярні види бойових мистецтв, як сумо, карате, дзюдо та, зокрема, кюдо – як вид сучасної традиційної стрільби з лука японців.

Однак японська традиційна стрільба з лука має інші різновиди. Її можна виконувати як верхи на коні (кюбадзюцу), так і у статичному положенні (кюдзюцу).

З'ясовано, що видами традиційної стрільби з лука на коні є ябусаме, касагаке та інуомоно. Натомість у статичному положенні виокремлюємо кюдо та шихан мато (рис.1).

Найбільш популярним видом традиційної стрільби є кюдо. У Японії цим видом займаються понад 130 тисяч людей. Остаточно кюдо сформувалося як вид сучасного бойового мистецтва у 30-х роках минулого століття, із того часу його використовують як засіб гармонійного, фізичного й духовного розвитку людини [1,3]. У зв'язку з великими змінами майстри вирішили змінити термін кюдзюцу на кюдо. Отже, сьогодні кюдо – це вид сучасного японського бойового мистецтва, який полягає у володінні луком, його застосовують як традиційний ритуал, як спортивну дисципліну і як засіб рекреації.

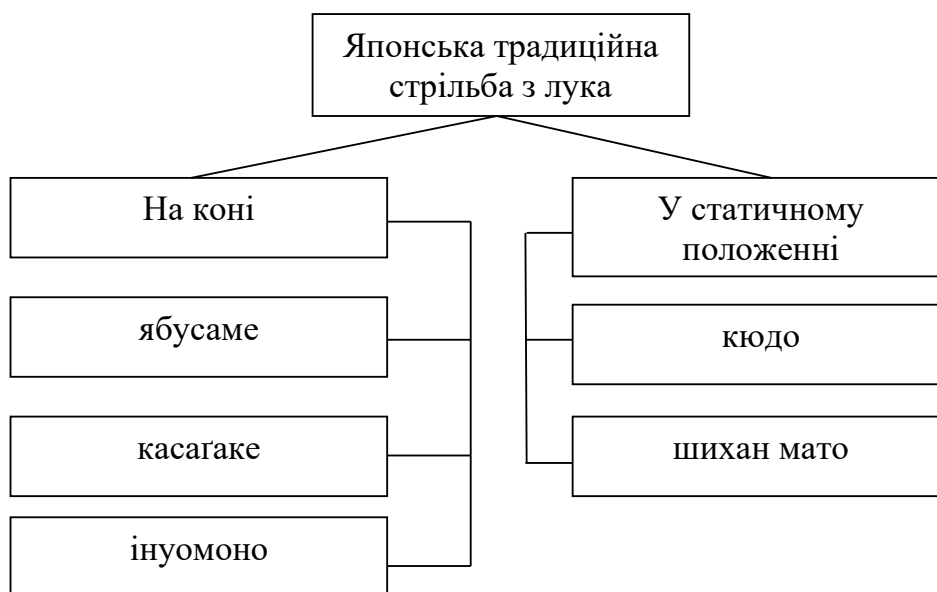

Рис.1. Схема видів японської традиційної стрільби з лука

Шихан мато – має традиційні корені, виконують у положенні сидячи на колінах. У наш час має обмежене застосування, однак широко відомий у префектурі Міядзакі [3].

Ябусаме є найбільш знаною верховою стрільбою з лука. Вона часто входить до програм народних фестивалів – мацурі, її вважають релігійним і святковим ритуалом та видом рухової активності [1,3]. Сутність ябусаме – вразити три мішені (дерев'яні дощечки), зокрема постріл виконують з коня, який пересувається галопом [3].

Іншою різновидністю стрільби з коня є касагаке. Існує дуже багато підвидів касагаке. Різниця полягає у призначенні події (спортивне змагання, релігійний ритуал або звичайна розвага), тому відповідно і мішені різні – можуть бути дерев'яні круглі, можуть бути віяла або навіть капелюхи. На відміну від ябусаме, касагаке розвивалася як гра або практика бойових мистецтв, стрільці демонстрували передусім технічні елементи верхової стрільби з лука [1].

Також доцільно згадати про інуомоно – вид верхової стрільби, який зараз не існує. Однією з причин занепаду було негуманне поводження з тваринами, оскільки використовували собак як мішені. Спершу це була військова навчальна вправа, яка була поширена серед заможних японців [3].

Висновок. На основі аналізу літературних джерел виконано систематизацію японських традиційних видів стрільби з лука. Установлено, що традиційну японську стрільбу з лука доцільно поділяти на два види – виконання пострілу верхи на коні та у статичному положенні. До стрільби з лука на конях належить інуомоно, ябусаме, касагаке, натомість до статичної стрільби – кюдо та шихан мато.

Ключові слова: стрільба з лука, лук, стріли, традиції, Японія.

Список використаних джерел

1. Honma S. A traditional Japanese sport with modern character: in application Guttman's Model to 'Toshiya'. *Bulletin of the institute of physical education*. 1991. Vol.31, N.1, P. 39 – 46 URL: http://koara.lib.keio.ac.jp/xoonips/modules/xoonips/detail.php?koara_id=AN00135710-00310001-0039 (дата звернення 01.02.2023)
2. Тягур Р. С. та ін. Фізична культура і спорт у античному Китаї, Японії і Кореї. Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини. 2021, № 9. С. 205-216. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2021.9.28>
3. Japan: An Illustrated Encyclopedia Kodansha. Tokyo, New York, N.Y., 1993. ISBN-10: 406205938X, ISBN-13 : 978-4062059381